

**Mikrobiologisk renhet i
operationsrum –SIS TK 527
SFVH Örebro 2011**

**Anna Hambræus
docent
tidigare överläkare vårdhygien
ordförande TK 527**

SIS/TK 527 Renhet i operationsrum konstituerades den 25 mars 2009

Syfte: minimera risken för
postoperativa infektioner på grund av
luftburna mikroorganismer.

Deltagande experter

Vården: 8

Ventilation/renrum: 15

Fastighetsförvaltning: 4

Universitet: 2

Kläder/Tvätt: 2

Medicinsk teknik: 1

Arbetsätt - Arbetsgrupper

Huvudområden

Mikrobiologiska krav

Ventilationstekniska krav

Sambandet ventilation och kläder

Byggnadstekniska krav utöver BOV

Områden utanför omfattningen

t ex logistik, städning belyses

Mikrobiologiska krav - Överväganden

I vilka lokaler bör man ställa krav på mikrobiell renhet i luften?

Vilka krav?

Vad, var, hur och när ska man mäta?

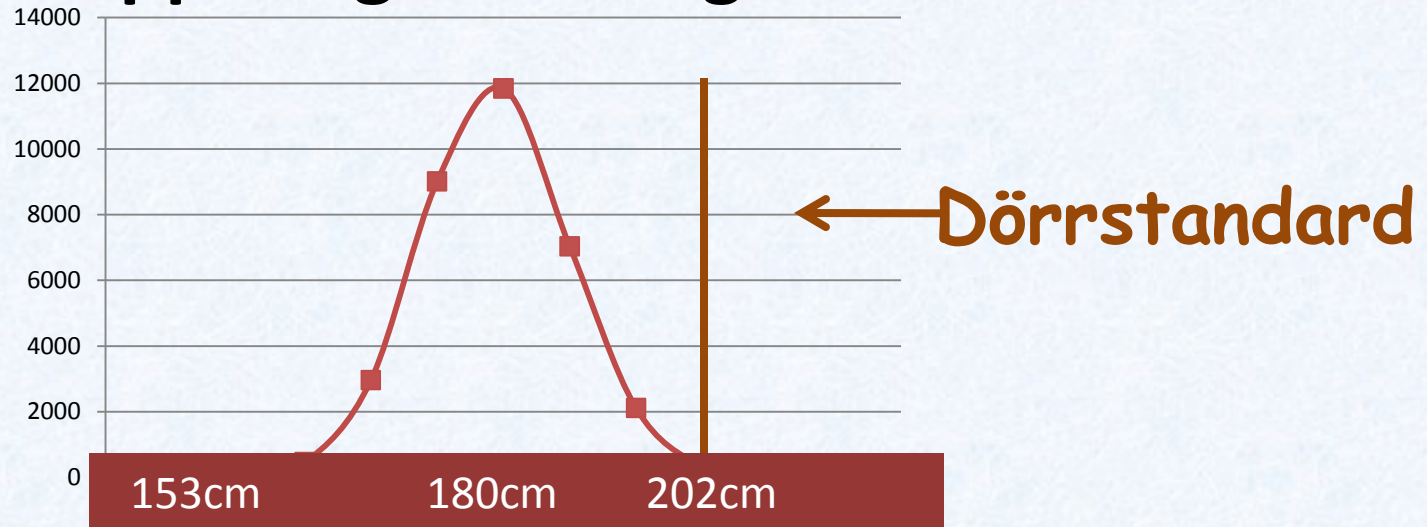
Vem ska göra vad? (omfattas inte).

Sjukvård och teknik

Biologisk variation – standardiserad produktion

Kroppslängd 18 åringar 1997

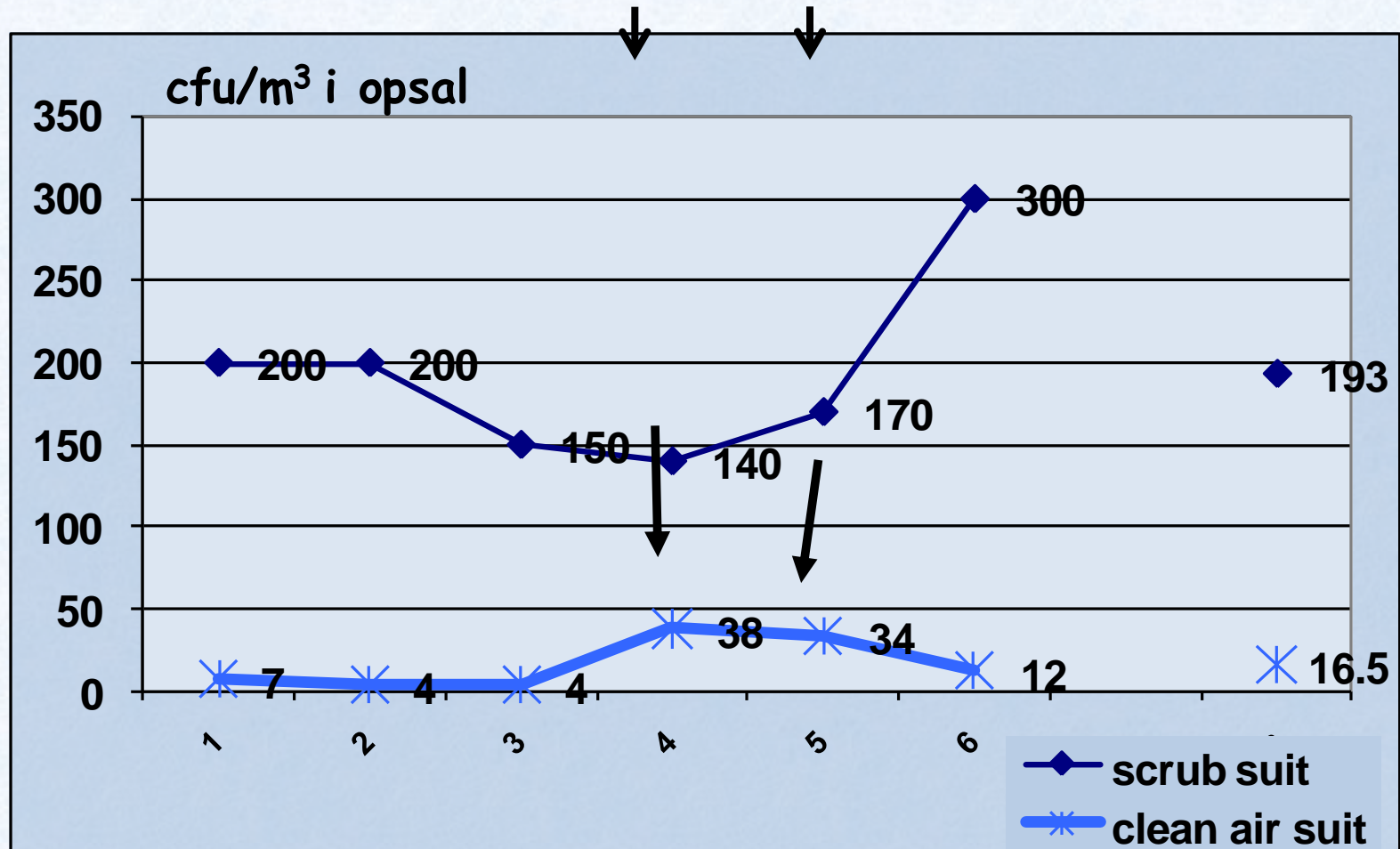

Teknik - sjukvård

Kuggar i maskineriet – solospelare

Felklädd kommer in

U. Ransjö

Mikrobiologiska krav – Överväganden

Vilken nivå är säker?

Infektionsfrekvens vid kranskärlsgraft

Patienter riskgrupp 0   1,2% (2500 op)

Patienter riskgrupp 2   5,5% (73000 op)

***USA 1992-2003 National Nosocomial Infections
Surveillance System***

Mikrobiologiska krav – operationsrum

Icke infektionskänslig kirurgi – säker nivå?

Mäta totalantal, *S aureus*, annat?

Blowers 1960:

Bacteria Tot cfu/m³	Ratio <i>S.aureus</i>	Infections
700-1800	1:20	Many infections
36-72	1:100	Few infections

Mikrobiologiska krav – operationsrum

Infektionskänslig kirurgi – säker nivå?

John Charnley totala höftledsplastiker

1959 utan ventilation c:a 600 cfu/m³

Infektionsfrekvens 8,5 %

1974 hög luftväxling, täta kläder < 1 cfu/m³

Infektionsfrekvens 0,7 %.

Mikrobiologiska krav – operationsrum

Infektionskänslig kirurgi – säker nivå?

1980-talet Lidwell

Kontrollerad prospektiv multicenter studie omfattande 8000 operationer.

Charnleys resultat bekräftas

Ultraren luft definieras som $<10 \text{ cfu/m}^3$

Inga ytterligare motsvarande kliniska studier sedan dess

Läs artiklar kritiskt

**Operating Room Ventilation With Laminar Airflow Shows
No Protective Effect.....**

Christian Brandt C et al. Ann Surg 2008;248: 695–700

Svaghet i studien enl förf

- **Retrospektiv, Ej randomiserad, Rutininsamling av data**
- **Inte systematiserad uppföljning efter op**
- **Inte kontrollerad för peropantibiotika (PAP),
patientfaktorer (rökning, fetma), kirurgisk teknik**

Dessutom

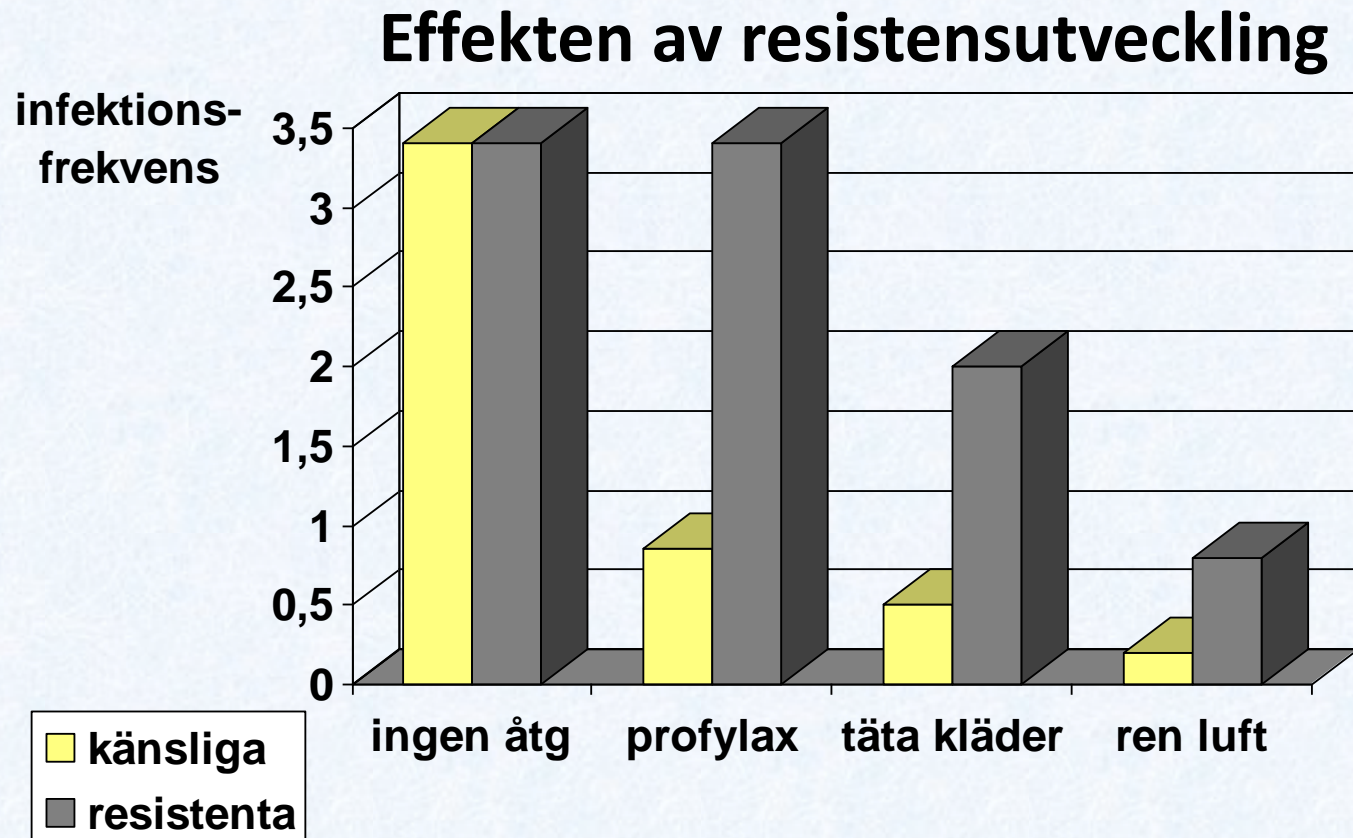
Ventilationssystem prestanda ej givna

Renhet i oprumsluften inte undersökt

Ortopedi och bukkirurgi

Mikrobiologiska krav – operationsrum

Antibiotikaprofylax och ökad luftrenhet påverkar infektionsfrekvensen oberoende av varandra.

Mikrobiologiska krav - operationsrum

BOV 2010:

Patientsäkerhetssynpunkt

Icke infektionskänslig kirurgi 50/cfu/m³

Infektionskänslig kirurgi 5 cfu/m³

Ventilationstekniskt krav

Icke infektionskänslig kirurgi 100 cfu/m³

Infektionskänslig kirurgi 10 cfu/m³

Tät arbetsdräkt

för att uppnå patientsäkerhetskraven

Upphandling

Ventilation för sig, arbetsdräkt för sig.

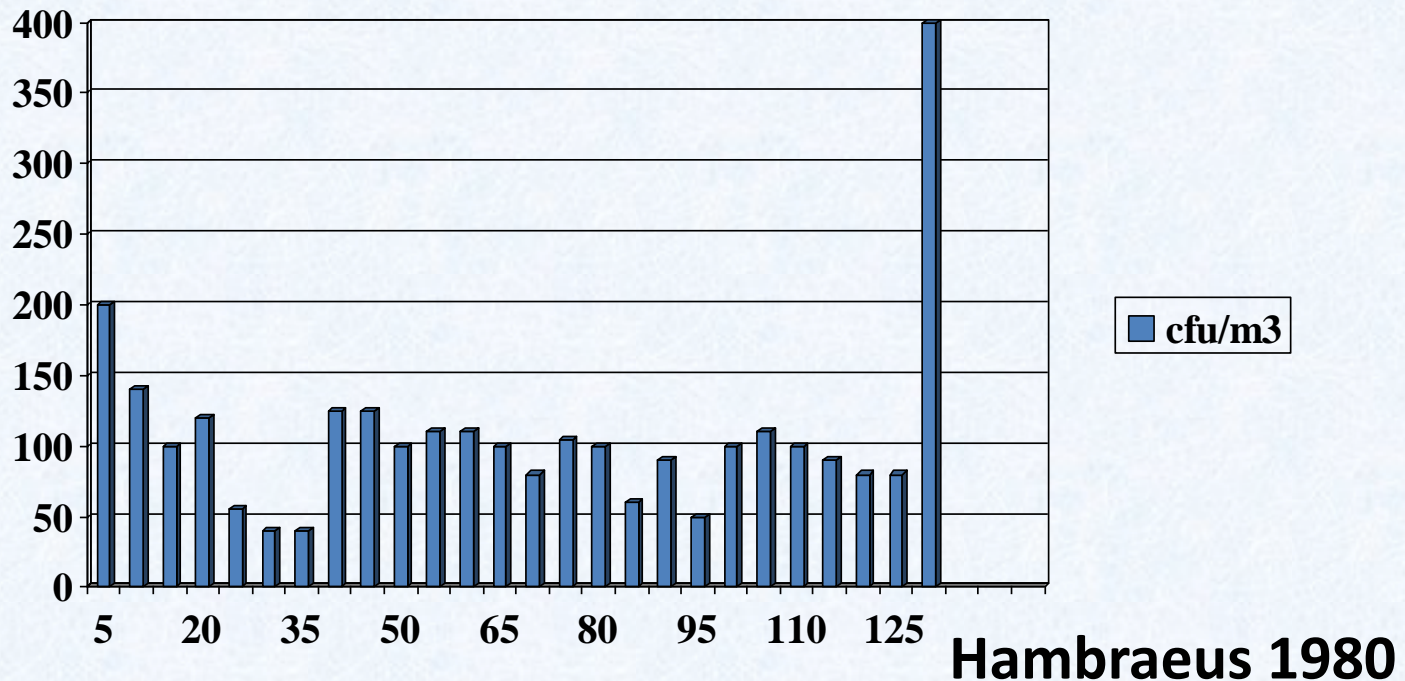

Luftburen smitta -Ventilationens roll

Bibehålla låg nivå under pågående operation
(avgörs av totalflöde tillförd luft)

Förhindra inflöde från omgivningen

Rena luften efter operation
(avgörs av antal luftoms/h)

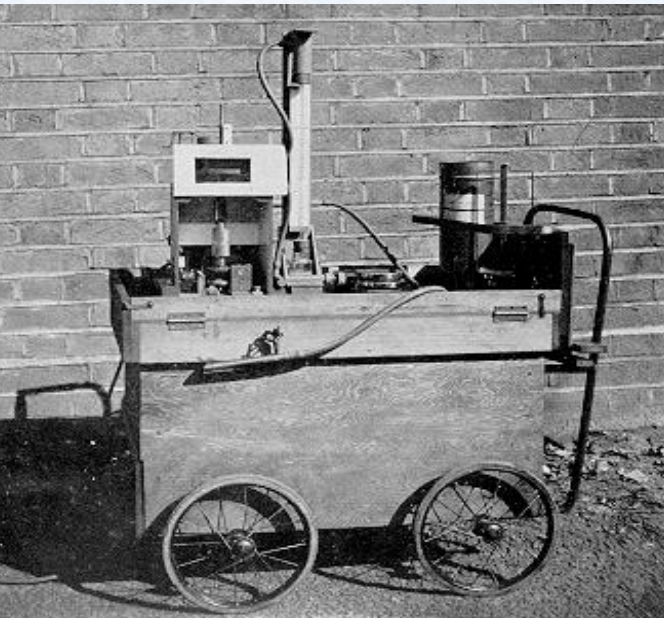

Luftburna bakterier - provtagning

Passiv luftprovtagning Sedimentation till odlingsplattor

**Konc x sed hast = antal som sedimenterar / ytenh och tid
*100 cfu/m³ x 18 m/h = 30 cfu på 0,0154 m² (stor platta)***

Aktiv luftprovtagning Impaktion eller filtrering

Mikrobiologisk kontroll

Garantibesiktning, drift och underhåll, misstanke om luftburen smitta.

Beställare

Problemägare

Problemlösare

Kompetens, Befogenheter, Resurser

Praktiskt utförande och bedömning av resultat

Kompetens

Resurser

Utnyttja den rena luften

Hela kedjan måste fungera

**Vården skall vara av god kvalitet med en god
hygienisk standard**

**Det är meningslöst dricka lortvatten
ur sterila glas!**

WHO guidelines for safe surgery